

ELS NENS

ESTÀ abastament repetit que'l fill és el llaç d'unió de la família i el que ve a afiançar i a ennobrir les relacions entre 'ls esposos, tant si el matrimoni s'ha format a l'impuls d'un sentiment viu i apassionat com si s'ha realitzat per raons de conveniència i de fred càlcul; en el primer cas, el fill porta la idea de lo seriós i de lo circumspecte; en el segón, ve a animar-ho tot i a introduir en la llar domèstica el calor i la vida. Però avui no l'estudiarem com a fill; tractarem solament de dir quelcom del nen, independentment de la família.

Un notable pedagog francès del segle passat, defineix al nen dient que és una persona que s'ignora a si mateix. «El nen—continúa—estima sense sapiguer què és estimar; té aversions sense sapiguer què és odiar; pensa unes vegades en éll, altres en els demés, però sense reflexionar si pensa en éll o en altres; obeeix als seus instins sense compèndre'ls; té, en fi, quelcom de l'atractiu de la naturalesa, que és formosa sense sapiguer-ho i sense ennorgullir-se per ésser-ho». Què pot fer el nen, en efecte, més que fruir de la vida sense preocupacions de cap mena, entregant-se per complert als plaers del moment? I què hi ha per a ell més interessant que'ls jocs propis de la infantesa? Per això aquests jocs són tan agradables; perquè revelen un'ànima innocent, que disfruta de la felicitat amb deliri i sense ulterior intenció, amb naturalitat, amb complerta i franca alegria; un'ànima que 's retrata sencera en les accions i en els crits dels nens, que gaudeixen d'una serenitat i d'una ditxa càndida que no desitja rès ni de rès té por. I lo mateix podem dir de la rialla, d'aquesta rialla in-

fantil que no neix, com la de l'home, de l'impressió que produeix la vista d'un objecte ridícul, per exemple, sinó de l'alegria interior; i que és tan ingènua i tan franca que constitueix un dels majors encants dels primers temps.

I no tenen també força encís fins les mateixes llàgrimes d'aquesta edat; no les que neixen de la rebequeria sinó les que tenen el seu origen en el pesar, i que revelen un dolor vivíssim sense més causa que una simple nimietat? Què n'és de corprenedor veure a un nen fundament afligit, posseït d'una dolor de intensitat grandíssima, que ocupa per un moment tota la seva ànima, però que 's conçola amb pasmosa facilitat! En el pesar, com en l'alegria, arriben els nens a una plenitud que no sols ve a posar-nos de manifest quan allunyats viuen de les grans misèries de la vida, sinó que 'ns mostra una naturalesa lliure, feliç, confiada, innocent. El nen sofreix i plora, sense ésser desgraciat, i executa, moltes vegades, el mal, sense ésser dolent, de la mateixa manera que és feliç sense sapiguer-ho i bó sense volguer-ho. I si bé és veritat que això no és veritable felicitat ni veritable bondat i lo altre no és veritable sofriment ni veritable maldat, no és menys cert que més tard, quan som més grans, quan som aturmentats per dolors que encara que no apareguin a l'exterior afonen més i feixen i corrompen per dintre, no podem menys de sentir la nostalgia dels soferts en la infantesa, que fugien ràpidament sense deixar rastre de cap mena, com no 'n deixen tampoc aquella alegria i aquella felicitat que ja tenim oblidades, però que alguna vegada encara, malgrat això, se manifesten en l'home de tard en tard al riure amb aquella rialla de nen que no té raó d'ésser, perquè neix de les coses més nimies, i que 'ns retrotrau, per un moment, als feliços dies d'aquella edat.

El mateix autor a qui abans ens hem referit, i de qui són també, com d'alguns altres, unes quantes de les idees que exposem, perquè anem caminant per senderons tan intrincats que no volem prescindir del testimoni d'autoritats reconegudes, defensa la teoria, molt encertadament en nostra humil opinió, de que no és la malícia la que predomina en els nens, o, per lo menys, no té la importància que altres autors volen suposar-li. El mateix Sant Agustí—i és un dels testimonis que adueix—no deixa de pecar d'exagerat a «l'acusar-se com d'un crim d'haver mossegat el pit de la seva dida quan estava lactant», prenent peu d'això per a atacar la innocència de l'infantesa i atribuir a n'aquesta una maldat extraordinària. Ni tan sols el fet, del que s'acusa també dit pare de la Església, de haver robat unes peres essent petit, té la importància que ell li dona, encara que digui que ho va fer amb certa astúcia, «perquè és evident que no va cometre el furt en raó a tenir les idees d'un lladre acostumat als lladrocinis».

També Madame Necker de Saussure, en la seva «Educación progresiva», ens cita un cas de lo que 'n podríem dir maldat de un nen, que va tenir l'ocurrència de ficar una guatlla domesticada a la gàbia on hi havia una au de presa per a que aquesta la devorés. Però hi ha que tenir en compte que un nen no té de la crudeltat les mateixes idees que tenim nosaltres, perquè, en aquest cas concret, comença per no veure l'analogia que existeix entre 'l sofriment dels homes i el de les besties; i, per altra part, quasi no veu més que un joc o un motiu d'entreteniment en lo que nosaltres quasi veuríem un crim. No vol dir això que tinguin de tolerar-se fets d'aquesta naturalesa, ni menys que no 's castiguin, severament si 's vol, buscant correctius justos i aplicant-los degudament, perquè lo contrari valdria tant com fomentar la perversitat

dels instins; però citem aquests casos i fem aquestes consideracions per a arribar a la conseqüència de que seria poc raonable veure en tals accions una prova de crudeltat natural, quan poden molt bé ésser filles de la irreflexió. Naturalment que hi han excepcions tant en això com en els sofriments, de que abans parlàvem, perquè no falten nens tan dominats per aquests, física o moralment, que coneixen molt aviat les misèries de la vida; com no 'n falten d'altres tant mal educats i d'un ànima tan deplorable que tenen una precocitat pasmosa per a conèixer els vicis i les males passions. Però aquests no deixen d'ésser casos isolats; en general, la infantesa és venturosa i bona; i la naturalesa ens indueix a estimar-la no sols perquè és gentil i graciosa i alegre, sinó perquè és senzilla i cànida i innocent.

Molt lluny ningú d'afirmar, malgrat lo exposat, que 'ls nens no facin mai el mal, i de vegades intencionadament; però això no serà mai a la primera infantesa, tan senzilla que si 's fa el mal és sense sapiguer-ho o, per lo menys, sense comprendre'l, sinó més tard, quan les idees de la bondat i de la maldat comencen a il·luminar els seus esperits, perquè llavors pot ja penetrar en la seva ànima certa voluntària malícia; és precis corretgir-los, amb ma dura, per a que l'hàbit no 'ls porti després a realitzar les mateixes accions dolentes, a despit dels principis que arribin a posseir. Perquè no deu oblidar-se que encara que 'ls nens, generalment, ignoren el mal, no estan exempts de faltes o defectes—sobre 'ls que ja no podem estendre 'ns avui—, que tant si neixen de la propia naturalesa com si provenen de una educació mal entesa o del desacert de tolerar o favorir certes disposicions, no deuen deixar-se arrelar per a que no degenerin en perversitats odioses i en accions execrables, de funestes conseqüències en el pervindre.

J. SAFONT.

